

Інтелектуальна власність. – 2009. – № 5. – С. 13 – 21.

3. РБК – Україна. Украина признана крупнейшим в мире «пиратским офшором» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rbc.ua/rus/news/ukraina-priznana-naibolee-piratskoj-stranoy-1455620214.html>

4. Пастухов О. М. Авторське право в Інтернеті / О. М. Пастухов. – К.: Школа, 2004. – С. 144 – 159.

УДК 347.4(043.2)

Зінченко М.М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ З ВЕДЕННЯ ЧУЖИХ СПРАВ БЕЗ ДОРУЧЕННЯ

В умовах сучасного соціально-економічного розвитку в Україні та за політичних процесів, які ми можемо спостерігати, природно, що цивільно-правові відносини потребують реформ.

Варто зазначити, цивільне законодавство потребує змін як в цілому, так і окремо, зокрема вдосконалення зобов'язального права, системи недоговірних зобов'язань.

Добровільна діяльність в інтересах іншої особи без її доручення належить до числа незвичайних підстав виникнення цивільно-правових зобов'язань. На відміну від договорів та правопорушень, які були підставами виникнення правовідносин ще з часів Стародавнього Риму, ведення чужих справ без доручення було законодавчо закріплено пізніше й стояло відокремлено у римському приватному праві та в інших більш пізніх правових системах [1].

Ведення чужих справ без доручення (*negotiorum gestio*) має місце саме у випадку, коли конкретна особа без наданих повноважень, а з власної ініціативи вчинила безоплатно дії в інтересах іншої особи у зв'язку з якоюсь невідкладною потребою [2].

Оскільки гестор вчиняє дії в інтересах іншої особи, то до поведінки кожної з сторін висувається низка вимог.

Гестор зобов'язаний: по-перше, вести справу, як свою власну з найбільшою вигодою для господаря; по-друге, по закінченні справи надати господарю докладний звіт про свою діяльність; по-третє, після виконання передати господарю все отримане по справі; по-четверте, при відсутності схвали господарем дій гестора та визнання їх недоцільними повернути в початковий стан майно; по-п'яте, відповідати за всяку вину (однак гестор відповідав лише за навмисну вину у випадку добровільного

покладення на себе обов'язків по веденню чужих справ під впливом особливого почуття відповідальності за інтереси господаря у зв'язку з наявною небезпекою і нагальною потребою негайного вчинення невідкладних дій (наприклад, під час пожежі)).

Господар зобов'язаний: по-перше, прийняти звіт; по-друге, відшкодувати витрати по справі; по-третє, прийняти зобов'язання, які виникли в ході ведення справи, і привласнити отриманий доход; по-четверте, при несхваленні та визнанні дій гестора недоцільними повернути останньому гроші та речі, на які він збагатів від ведення справи.

Обов'язки у господаря виникали лише тоді, коли дії гестора відповідали його інтересам.

Обов'язок господаря схвалити дії гестора і відшкодувати понесені витрати визначався лише ознакою господарської дії та досягнутим ефектом чи результатом. Питання доцільності дій гестора не виникало у випадку схвалення їх господарем. Цим господар визнав себе зобов'язаним відшкодувати понесені витрати. У випадку, наступного схвалення дій гестора з боку господаря все відношення розглядалося так, як нібито гестор одразу діяв у якості повіреного (mandator). Тому до цих відносин застосовували правила договору доручення [3].

У тому випадку якщо дії гестора будуть несхвалені домінусом, і в разі визнання судом цих дій доречними та доцільними, господар зобов'язаний буде компенсувати всі витрати понесені гестором.

Цікаво, що при такому розкладі не враховується чи був досягнутий позитивний результат чи ні.

Незвичайність і незвичність та поряд з тим морально-етична й соціальна обґрунтованість у сучасних умовах діяльності в чужому інтересі об'єктивно зумовлює необхідність законодавчого врегулювання правових наслідків такої діяльності, що потребує теоретичного аналізу проблеми з метою визначення загальних тенденцій розвитку правового регулювання у цій сфері та обрання оптимальної моделі вказаного інституту.

Також необхідне визначення та однозначне розуміння базових категорій недоговірних зобов'язань, що виникають із правомірних дій в умовах реформи цивільного права та формування нової системи зобов'язань; потребою використання досвіду зарубіжних країн у цій сфері, що дасть змогу на підставі порівняльного аналізу встановити зв'язки та закономірності розвитку цього виду зобов'язань; заповнення прогалин дослідження цього інституту, що мають місце у вітчизняній літературі внаслідок відсутності фундаментальних досліджень правової природи даних зобов'язань і наявності лише окремих праць у радянському цивільному праві, виконаних до того ж на іншій методологічній основі, повної відсутності сучасних теоретичних розробок щодо досліджуваного інституту; необхідністю визначення відповідності норм проекту

Цивільного кодексу України, які регулюють ведення чужих справ без доручення, тим тенденціям, що склалися та існують у світі у вказаній галузі.

Література

1. Римське право. Зобов'язальні права [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.biglib.com/book/1_rimske_pravo/155_1_Zobovuzannya_nibi_z_dogovoriv

2. Цивільний кодекс України (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 40. – Ст. 356.

3. Римське право. Квазіконтракти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/rum-pr/438-rim-privat/6136-7-.html>

УДК 347.7(043.2)

Зозуля Ю. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Омельченко Г. В., асистент

ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ РОЗДРІБНОЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ

Роздрібна купівля-продаж є найпоширенішим видом договору купівлі-продажу, оскільки має на меті задоволення споживчих потреб населення.

За договором роздрібної купівлі-продажу продавець, який здійснює підприємницьку діяльність із продажу товару, зобов'язується передати покупцеві товар, що звичайно призначається для особистого, домашнього або іншого використання, не пов'язаного з підприємницькою діяльністю, а покупець зобов'язується прийняти товар і оплатити його (ст. 698 ЦК).

Юридичними ознаками договору є те, що він взаємний, консенсуальний та відплатний.

До особливостей цього договору, слід віднести специфіку предмета договору – товари, що призначаються для особистого, домашнього або іншого використання, не пов'язаного з підприємницькою діяльністю. Цей критерій дозволяє відокремлювати сферу застосування положень ЦК щодо договору роздрібної купівлі-продажу, зокрема, від відносин договору поставки, оскільки відносини з приводу товарів, що використовуються виключно для здійснення підприємницької діяльності, не є предметом регулювання договору купівлі-продажу.

Між тим аналіз визначення договору роздрібної купівлі-продажу дозволяє дійти висновку, що як покупці можуть виступати також юридичні особи, навіть і підприємницькі, коли вони придбавають товар (оргтехніку, меблі тощо) для використання, не пов'язаного безпосередньо з використанням, у підприємницькій діяльності.